

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2891/2022
18.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Вранић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, Технички центар Нови Сад, Одсек за техничке услуге Сомбор, чији је пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1140/22 од 28.03.2022. године, у седници већа одржаној 18.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1140/22 од 28.03.2022. године и пресуда Основног суда у Сомбору П1 555/20 од 26.11.2021. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је код туженог засновала радни однос на неодређено време од 01.04.2017. године, да тужени са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време и да је врати на рад, као и захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 555/20 од 26.11.2021. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиле је усвојен. Ставом другим изреке утврђено је да је тужилца код туженог засновала радни однос на неодређено време почев од 01.04.2017. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време, као и да је врати на рад. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужили надокнади трошкове парничног поступка у износу од 54.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1140/22 од 28.03.2022. године, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је по занимању У периоду од 1999. године до 30.09.2015. године обављала је послове код туженог на основу уговора о раду закључених са агенцијама које се баве запошљавањем и уговора о обављању привремених и повремених послова закључених између тужиле, као извршиоца посла и Студентске задруге „ББ“ из ..., као наручиоца. Тужила је у периоду од 01.10.2015. године до 01.02.2016. године обављала ... из делатности наручиоца посла, на основу два уговора о обављању привремених и повремених послова, закључених између тужиле, као извршиоца посла и Оператера дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ ДОО Београд – Нови Сад, Електродистрибуција Сомбор, као наручиоца посла. У периоду од 01.02.2016. године до 29.12.2020. године тужила је са туженим закључила више уговора о обављању привремених и повремених послова по основу којих је као извршилац посла и незапослено лице преузела обавезу да за наручиоца, овде туженог, обави ... из његове делатности и то: послове обраде документације, архиве и писарнице, послове припреме документације, пријема и експедовања интерне и екстерне службене поште, послове вођења радних листа, послове обраде документације за издавање платних налога, послове пријема евиденције, дистрибуције, архивирања поште и послове обраде документације за издавање путних налога. Иако је са туженим закључила више уговора о обављању привремених и повремених послова тужила је од закључења уговора о обављању привремених и повремених послова од 01.04.2017. године обављала послове референта за ..., односно референта за ..., како је гласио назив тог радног места у складу са Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова туженог од 17.11.2017. године, у организационој јединици туженог ЕПС снабдевање, Центар за подршку гарантованом снабдевању Сомбор. У окриву ових послова тужила је обављала и рад .. . Послове референта за ... тужила је обављала код туженог и од марта 2021. године, али по основу уговора закљученог са Агецијом за запошљавање. У мају 2021. године тужила је премештена на друго радно место у ... ЕПС Сомбор. Радно место референт за ..., односно референт за ..., које послове је тужила обављала у периоду од 01.04.2017. године до маја 2021. године, је систематизовано радно место код туженог. Тужила је за свој рад остваривала зараду, а посао референта је обављала са пуним радним временом у просторијама туженог.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и утврдили да је тужила засновала радни однос на неодређено време. Тужила је од 01.04.2017. године код туженог обављала послове систематизованог радног места „референт за ...“, а од 01.12.2017. године, када је Правилником о изменама и допунама Правилника измењен назив радног места, послове „референт за ...“, па је у складу са чланом 32 став 2 Закона о раду тужила,

засновала радни однос на неодређено време. Нижестепени судови су имали у виду и да је тужила и пре 01.04.2017.године у континуитету обављала послове из редовне делатности туженог по основу уговора о раду на одређено време и уговора о привременим и повременим пословима радећи на пословима који су код туженог систематизовани и за чијим обављањем је тужени имао сталну потребу, међутим, како је суд везан тужбеним захтевом утврђено је да је тужила засновала радни однос на неодређено време почев од 01.04.2017.године. По налажењу нижестепених судова ограничења из Закона о буџетском систему и Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава у погледу заснивања радног односа се не односе на тужилу јер је тужила била радно ангажована код туженог и пре ступања на снагу одредаба Закона о изменама и допунама Закона о буџетском сиситему („Службени гласник РС“ број 108/13).

По оцени Врховног суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

По члану 197. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05, 54/09, 32/2013, 75/2014, 13/2017) послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са незапосленим лицем, запосленим који ради непуно радно време – до пуног радног времена и корисником старосне пензије (став 1). Уговор из става 1. овог члана закључује се у писаном облику (став 2.)

Тужени је јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему, спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС „ бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014 од 25. 12. 2014. године, 103/2015 од 14.12.2015. године, 99/2016 од 12.12.2016. године, 113/2017 од 17.12.2017. године, 95/2018 од 08.12.2018. године, 31/2019 од 29.04.2019. године, 72/2019 од 07.10.2019 године и 149/2020 од 11.12.2020. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2020. године. Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Нижестепени судови су одлучујући о захтеву тужиле применили одредбе Закона о раду, међутим нису имали у виду да се у односу на туженог, као корисника јавних средстава, примењује и Закон о буџетском систему.

Наведене одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, што произилази из одредбе члана 105. тог закона. Код утврђеног да је тужила на основу више сукцесивно закључених уговора о привременим и повременим пословима, обављала исте послове у периоду од 01.04.2017. године до маја 2021. године, то се у конкретном случају имају применити наведене одредбе Закона о буџетском систему, којима је било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе.

Како из утврђеног чињеничног стања не произилази постојање сагласности надлежног министарства за заснивање радног односа, не може се прихватити закључак нижестепених судова да је тужила засновала радни однос код туженог на неодређено време. Код изложеног, Врховни суд је преиначио нижестепену одлуку и одбио, као неоснован тужбени захтев.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 165. став 2, у вези члана 153. став 1, 154, 163. став 2. и 162. Закона о парничном поступку, припадају одређени трошкови за састав ревизије у износу од 33.000,00 динара, према важећој АТ.

На основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић